

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۳/۰۷/۱۶

عبدالغفور لېوال

د تکفیر ټولنپوهنه

(۳)

تکفیر، په تېره بیا د سیاست په برخه کې، نور د هغو ټولنیزو اصطلاحاتو موزیم ته سپارل شوی، چې خلک یې یوازې پر تاریخي روایتونو د پوهېدو لپاره پېژني.

ولی؟

ځکه بشریت اوس پوهېدلی دی، چې ټولنیز حقایق له زمان او مکان سره توپیر مومي.

اعلیحضرت امان الله شاه غازي چې د کومو هڅو لپاره پر خپل مهال تکفیر شو، اوس خلک هغه هڅې کفر نه بولي. په تېرو شلو کلونو کې د افغانستان ټولو خلکو پوهنه و بشوونځي غوښت، خپل اولادونه یې لوړو زدکړو ته بهر استول، بانکي تعاملات یې مهم گڼل، په تذکره کې یې عکس نښلول عادي گڼل او راديو چا د شيطان صندوقچه نه گڼله. ریل یې د کفارو وسپنيز بنامار نه باله او ټولو خپل ناروغان هغو ډاکترانو ته وروستل، چې سل سلنه یې د بیولوژۍ او کیمیا پر علومو تکیه کوله، نه د زعفرانو په اوبو پر کښل شویو لړميو.

اوس ټلویزیوني معاینات تاسو ته په څو شېبو کې وایي، چې د یوې مېرمنې په گېډه کې ماشوم نرینه دی که بنځینه. که د شاه امان الله پرمهال دا خبره هرچا کړې وای، نو مشرک گڼل کېده، ځکه هغه مهال دا وینا د خدای په چارو کې لاسوهنه گڼل کېده. خو اوس د هغو تکفیري شیخانو لمسیان هم خپلې مېرمنې التراساوند ته ورولي، چې پوه شي راتلونکی ماشوم یې هلک دی که نجلی؟

حقایق د انساني پوهې د شعاع له پراخېدو سره بدلېږي، پرونی تکفیر نننی ساینس دی او د نن ورځې ډېرې داسې خبرې چې شیخان به یې کفر گڼي سل کاله روسته به د ورځې پر عادي خبرو بدلې شوي وي.

په تکفیر یانو کې هیچا دا جرئت ونه کړ، چې په زغرده ووايي:

ولی پینځه ویشته کاله مخکې په افغانستان کې عکس گناه او ویدیو کفر گڼل کېدله، خو نن هماغه تکفیر یان خپلې فتواوې د ویدیوگانو له لارې خپروي؟

په ټولنه کې باورونه له دودیزو بدلونونو سره هم بدلېږي؛

د محمدنادرشاه تر زمانې افغان نارینه وو کمرچین کمیس (گرده گېډې لمن) او گیبې پرتگونه اغوستل. دوه اړخونو ته ځاک لرونکي کمیسونه له هیندوستان څخه راغليو سوداگرو دود کړل (په هیندوستان کې دواړو غاړو ته ځاک اقلیمي اړتیا وه) خلکو، په تېره دودپالو، دغه ځاک لرونکي جامي سپکې او پردې گڼلې، ځینو یې اغوستل له کفارو سره مشابهت باله... خو نن گرد کمرچین کمیسونه نهشته او مورن دا ځاکونه بنه اوږده کړي دي، ملي او اسلامي لباس یې گڼو، له تاریخه یې خبر نه یو.

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته راوبولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په خبر و لولئ

د تکفیر افیون د وخت له تېرېدو سره خپل اغېز له لاسه ورکوي، ځکه ټولنه د یوه ژوندي ارگانیزم په توګه د ویبنتیا او روښانتیا په مرسته له خرافاتو لرې کیږي.

د تکفیریانو لپاره بله رېږه دا ده، چې د معلوماتو د تولید بهیر اسانه او چټک شوی دی. د هر وګړي په جیب کې [یا لږ تر لږه په هره کورنۍ کې یو] داسې تیلیفون خامخا شته، چې د هرڅه په اړه په څو شېبو کې د (ریښتیا څه دي؟) په ځواب کې معلومات تولیدوي.

د زړو انګریزي جاسوسانو له خوا تولید شوي خرافې روایات د ژونديو او جاري- علمي معلوماتو ځای نیولای نه شي.

د ارواښاد نصیر احمد احمدي د (بغدادی پیر) ناول یو ادبي ارزښت دی. د امانی زړینې دورې په اړه د روښانتیا او خرافاتو د جګړې په برخه کې تر دغه ناول هاخوا دومره مستند او مستدل متون خپاره شوي دي، چې که څوک اوس هم د غازي امان الله تکفیر د انګریزانو دسیسه نه ګڼي، نو په خپله سادهګۍ پورې به ځاندي.

زموږ ستونزه دا ده، چې په یویشتمه پېړۍ کې ژوند کوو، خو د دویمې هجري پېړۍ * زمانه په خوب کې وینو. خوب لیدل بده خبره نه ده، خو که غواړي شاوخوا وپېښ وګړي دې خامخا ستا پر خوب ایمان راوړي، نو خبر شه، چې بیخي ناوخته ده او لمر د اسمان پر تندي رڼ خلیږي.

* له دویمې هجري پېړۍ موخه دا ده، چې له همدې مهاله ورو ورو د خلافت کارځایونو د دین له دريځه د واکسانتي و واګوښتنې په پار د جعلې، خرافې او ناسمو روایاتو چټک تولید پیل کړ او هڅه یې دا وه، چې د دیني متونو په نوم یې پرځلو ومني.